

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69

Telefon dyżurny 21-34-34

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telex: 816-436

BS/105/8/89

LECH WAŁĘSA
W OPINII SPOŁECZNEJ

Warszawa kwiecień 1989 r.

Do zakresu prac CBOS należy m.in. gromadzenia danych na temat popularności i społecznej akceptacji osób mających wpływ na życie polityczne, gospodarcze i społeczne kraju. Od pięciu lat (nie wyłączając okresu propagandowych prób "reprzywatyzacji" przewodniczącego "Solidarności") w ich gronie znajduje się nazwisko Lecha Wałęsy.

Początkowo zainteresowanie naszego Centrum przywódcą "Solidarności" było sporadyczne. W ankiecie z lipca 1984 roku proszono mieszkańców miast o wskazanie na przedstawionej im liście tych osób, które - ich zdaniem - zasługują na miano najwybitniejszych postaci 40-lecia PRL. Spośród 530 respondentów wymieniło Lecha Wałęsę: 38 na pierwszym miejscu, 70 na drugim, 16 na trzecim. W odpowiedzi na pytanie o zaufanie, jakie budzą te osoby, Wałęsa uzyskał 4,8% głosów, a 2,4% uznało np., że zasługuje on na urząd prezydenta w przyszłości.

W innym badaniu (kwiecień 1985) spośród młodzieży ostatnich klas szkół średnich i zawodowych, zapytanej o najwybitniejsze - jej zdaniem - postaci 40-lecia - część wskazała na Lecha Wałęsę (36,6% wskazań). Kolejny sondaż z tego samego roku, ponownie potwierdził fakt, że jest on osobą powszechnie znaną i cieszącą się społecznym zaufaniem. Żaden z respondentów nie wskazał na Wałęsę, jako na osobę, której *nie należy wierzyć do końca*.

Bardziej systematyczne badania opinii społecznej na temat przywódcy "Solidarności" CBOS rozpoczął od grudnia 1985 roku.

Społeczna opinia o Lechu Wałęsie w latach 1985 - 1989

W okresie tym zadawano respondentom wielokrotnie pytanie: *Czy Lech Wałęsa wzbudził Pana(i) sympatię, czy też jest Panu(i) obojętny lub też nie zna go Pan(i)?* Odpowiedzi podano w tabeli 1.

Dane w niej zawarte można uzupełnić wynikami sondaży z kwietnia i października 1988 roku. Pierwszy przeprowadzono wśród uczniów ostatnich klas szkół średnich i zawodowych, drugi wśród pracowników uspołecznionych zakładów pracy. Pokazały one, że w tych grupach grono sympatyków Wałęsy było liczniejsze od średniej notowanej w tym samym czasie (młodzież - 38,1%, pracownicy - 45%). Warto zwrócić uwagę szczególnie na wynik uzyskany wśród młodzieży, gdyż po-

Tabela 1

w procentach

Termin badania	Deklarowany stosunek do L. Wałęsy			Liczba badanych
	sympatia	brak sympatii	obojętność	
XII 85	44,8	41,6	8,7	1479
VII 86	34,9	45,2	7,9	1482
XII 86	31,6	42,2	21,4	1477
IV 87	38,6	32,3	20,6	1491
VIII 87	24,2	29,0	32,7	1493
XI 87	20,4	36,0	31,6	1498
II 88	25,7	30,7	29,8	1497
V 88	22,6	35,9	28,2	1489
VIII 88	23,2	38,2	26,1	1477
XI 88	37,6	31,4	21,9	1494
I 89	58,6	13,1	21,5	1500
III 89	66,1	10,2	18,0	1500

Uwaga: Pominięto kategorie *brak danych i nie znam go*

chodzi on z okresu, gdy większość dorosłych Polaków nastawiona była do Wałęsy raczej krytycznie, a odsetek jego sympatyków miał tendencję spadkową.

Odrębnym aspektem badań opinii społecznej dotyczącej osób polskiego establishmentu politycznego były próby określenia stopnia społecznej akceptacji ich działalności publicznej. W przeprowadzanych od 1987 roku badaniach zadawano pytanie: *Jak Pan(i) ocenia działalność Lecha Wałęsy i osób z nim związanych? Czy zgadza się Pan(i), że jego działalność dobrze służy społeczeństwu i jest zgodna z jego interesami?* Wyniki badań przedstawia tabela 2.

Analiza danych z obydwu tabel pokazuje, że popularność lidera "Solidarności", jak i społeczna akceptacja jego działalności ulegały znacznym wahaniom, a najbardziej niekorzystny był okres między grudniem 85 a lutym 88 roku. Notowano wtedy systematyczne zmniejszanie się liczby respondentów deklarujących sympatię. Wyjątek stanowi kwiecień 87 roku, kiedy to odsetek sympatyków nieznacznie wzrósł.

Tabela 2

w procentach

Termin badania	Ocena działalności L. Wałęsy			Liczba badanych
	akceptacja	brak akceptacji	trudno powiedzieć	
VIII 87	19,3	42,7	38,0	1493
XI 87	18,5	48,4	32,5	1498
II 88	24,1	40,7	35,0	1497
V 88	23,8	43,2	32,8	1489
VIII 88	25,7	44,8	29,1	1477
XI 88 ^{a)}	44,9	31,5	23,8	1494
I 89	65,6	13,3	20,7	1500
III 89	79,2	7,1	13,7	1500
IV 89	81,9	5,5	12,5	1493

a) Badanie z 13 XI 1988 r. (przed telewizyjną debatą Miodowicz - Wałęsa)

W tym czasie malała też akceptacja jego działalności. W listopadzie 87 roku niecałe 20% respondentów skłonnych było tę działalność akceptować, natomiast niemal połowa dorosłych obywateli kraju - nie.

Ponowny wzrost popularności nastąpił wiosną 88 - przed kwietniowo-majowymi strajkami. W ich trakcie, oraz krótko po, popularność L. Wałęsy zaczęła maleć. Kolejnymi impulsami jej wzrostu były strajki letnie tegoż roku, jak również propozycja nowej formy porozumienia narodowego w ramach "okrągłego stołu" i powołanie nowego rządu.

Okres wiosennych strajków był również początkiem wzrostu liczby respondentów akceptujących przywódcę "Solidarności" i jego najbliższe otoczenie (do 24%). Warto jednak zaznaczyć, że we wszystkich trzech pomiarach, tj.: XI 87, II 88 i V 88 na jednakowym poziomie utrzymywała się spora liczba respondentów unikających jednoznacznej deklaracji (około 1/3 badanych). Od sierpnia 88 roku następuje jednak zmiana - z jednej strony wyraźnie rośnie liczba tych, którzy akceptują L. Wałęsę, z drugiej notuje się wzrost liczby osób nie akceptujących jego działalności. Procentowy wzrost obydwu grup nastąpił kosztem zmniejszenia się liczby osób nie mających wyrobionego poglądu na ten temat.

W badaniach z listopada 88 roku zadano respondentom oddzielne pytanie o akceptację działalności Wałęsy i osób z nim związanych i o zaufanie do niego jako kandydata do rozmów przy "okrągłym stole". Wspomniany już efekt polaryzacji opinii ujawnił się teraz jeszcze wyraźniej: 47,9% wyraziło takie zaufanie, ale też 45% - tego zaufania nie wyraziło. Niezdecydowanych było tylko 5,2%.

Jesienią 88 roku (X) w trakcie jednego z sondaży badano, ile osób pamięta o Pokojowej Nagrodzie Lecha Wałęsy. Okazało się, że 52,1%.

Wyraźny wzrost popularności przywódcy "Solidarności" w roku 88 spowodowała jego debata telewizyjna z Alfredem Miodowiczem. Wyniki badania przeprowadzone wśród dorosłej ludności Warszawy pokazały jednoznacznie pozytywną ocenę Lecha Wałęsy jako uczestnika spotkania. Respondenci stwierdzili, że:

- w sposób bardziej jasny i jednoznaczny przedstawił on swoje racje (67,9%);
- był bardziej błyskotliwy, przebojowy (72,3%);
- był bardziej godny zaufania (68,8%).

Warto przypomnieć, że ponad 2/3 badanych pragnęło powtórzenia podobnego spotkania. Uznano je za okazję do wymiany poglądów, która - zdaniem 63,6% badanych - nie wpłynęła jednak na zmianę poglądów stron; według 11,4% przyczyniła się do zbliżenia stanowisk; 12,3% - pogłębiła jedynie różnice. Jednocześnie tylko 18,1% mieszkańców stolicy uznało to spotkanie za przejaw demokracji, zaś 53,7% potraktowało je jako niewiele znaczący chwyt propagandowy.

W styczniu 1989 (po X Plenum) poziom społecznej akceptacji Lecha Wałęsy przekroczył 65% ogółu badanych i - jednocześnie - nastąpił radykalny spadek odsetka osób nie akceptujących go w roli działacza politycznego (13,3%). Trzeba jednak odnotować, że nadal co piąty dorosły Polak nie chciał jednoznacznie wypowiedzieć swojego zdania. Oznacza to, że przyrost liczby akceptujących Lecha Wałęsę dokonał się przede wszystkim kosztem tych, którzy go wcześniej nie akceptowali.

Sympatycy i przeciwnicy lidera "Solidarności"

Kolejne badania wykazały, że sympatycy Lecha Wałęsy rekrutowali się przede wszystkim spośród mężczyzn, robotników, pracowników umysłowych (urzędników) i rolników. W ostatnim czasie (dane ze stycznia 89) zyskał również wielu zwolenników wśród dużej części inteligencji twórczej i przedstawicieli wolnych zawodów. Trzeba też pamiętać, że w obrębie tych właśnie kategorii było wielu takich, którzy z nim nie sympatyzowali. Zwolennicy, to głównie ludzie w średnim wieku produkcyjnym (do 49 lat) oraz młodzi, którzy - choć w ostatnich miesiącach "wypierani" przez inne grupy wiekowe - najszybciej zwiększali grono sympatyków przywódcy "Solidarności", zwłaszcza przed rozmowami przy "okrągłym stole".

Identyfikacja z ruchem związkowym "Solidarności" z roku 81 nie była najważniejszym czynnikiem decydującym o sympatii dla L. Wałęsy. W styczniu i w marcu 89 miał on szerokie grono zwolenników spoza tego ruchu.

Wśród przeciwników (według danych ze stycznia 89), a raczej osób nie sympatyzujących z nim co trzeci liczył więcej niż 39 lat, a mniej niż 60, co czwarty miał co najmniej 60 lat, a także co czwarty mniej niż 30. Najmniej - w grupie wiekowej poniżej 30 lat (18,6%). Reprezentowali oni głównie pracowników umysłowych (urzędników) - 24,7% oraz emerytów i rencistów - 22,2%. Spora część to także robotnicy wykwalifikowani (16,0%) oraz inteligencja twórcza i pracownicy wolnych zawodów (10,3%).

Na podstawie wszystkich analizowanych badań można stwierdzić, że gdy chodzi o stosunek do Wałęsy, to:

- najbardziej stabilną grupą w wyrażaniu swej sympatii byli rolnicy indywidualni;
- grupy najbardziej niejednorodne pod tym względem, to pracownicy umysłowi (urzędnicy) i inteligencja twórcza oraz przedstawiciele wolnych zawodów;
- młodzi robotnicy i młoda inteligencja to grupy najszybciej w ostatnim okresie zasilające grono sympatyków, choć obecnie proces ten uległ względnemu zahamowaniu (przede wszystkim przez szybki wzrost liczby sympatyków L. Wałęsy wśród pracowników umysłowych i robotników w grupie wiekowej 30-40 lat).

Oceny Lecha Wałęsy a wskaźniki
nastrojów społecznych

Można zaobserwować interesujące zależności między charakterem opinii na temat Lecha Wałęsy a rodzajem ocen dotyczących istotnych problemów życia społeczno-politycznego, porównując stopień akceptacji jego działalności z różnymi wskaźnikami nastrojów społecznych w danym okresie. Obrazuje to tabela 3 dla danych ze stycznia⁸⁹.

Jak łatwo zauważyć, osoby akceptujące działalność Lecha Wałęsy skłonne były uznać w podobnym stopniu działalność rządu, jak i opozycji - odpowiednio 60,5 i 62,3%; i odwrotnie: zdecydowani jego przeciwnicy byli znacznie częściej przeciwnikami działalności opozycji, jak i działań rządu (49,2%).

Zwolennicy Wałęsy byli bardziej podzieleni, gdy chodzi o stosunek do osoby premiera M. Rakowskiego. Co trzeci mu nie ufał, ale 41,4% takie zaufanie wyrażał. Ludzie nie akceptujący L. Wałęsy obdarzali zaufaniem premiera (53%); co czwarty nie ufał mu jednak, a co piąty nie miał wyrobionego zdania.

Zdecydowana większość zwolenników Wałęsy była w styczniu⁸⁹ za ponowną legalizacją "Solidarności" - 84,7%. Osoby nie akceptujące go nie chciały też legalizacji związku (46,6%); co trzeci jednak gotów był na to przystać.

Akceptujący Lecha Wałęsę od rozmów przy "okrągłym stole" oczekiwali (przed ich rozpoczęciem) przede wszystkim poprawy sytuacji w kraju - 70,2%, podczas gdy ludzie nie akceptujący go nie mieli tak jednoznacznego zdania: 44,7% z nich spodziewało się poprawy, ale 31,2% - przeciwnie - pogorszenia, co czwarty nie miał zdania.

Ciekawe rezultaty daje porównanie stosunku respondentów do Lecha Wałęsy ze stosunkiem do ustroju i zachodzących w nim zmian. Respondenci akceptujący jego działalność deklarowali w styczniu⁸⁹ przede wszystkim potrzebę wprowadzenia wielu istotnych przeobrażeń modelu ustrojowego PRL (54,6%), a co czwarty domagał się całkowitej jego zmiany; natomiast wśród osób nie akceptujących Lecha Wałęsy domagało się tego 37,4%, a 35% poważnych modyfikacji. Co czwarty przeciwnik Wałęsy był skłonny do większej niż przeciętna akceptacji warunków ustrojowych Polski. Co przy tym interesujące - dotychczasowe zmiany za pozorne uznało więcej osób z grupy nie akceptującej L. Wałęsę niż z kręgu jego zwolenników.

Tabela 3

w procentach

Wskaźniki nastrojów społecznych w styczniu '89	<i>"Czy działalność Lecha Wałęsy i osób wokół niego skupionych dobrze służy interesom społecznym?"</i>		
	tak	nie	trudno powiedzieć
<u>Ocena:</u>			
• działalności rządu			
- aprobata	60,5	49,2	55,1
- brak aprobaty	30,0	17,0	36,9
- trudno powiedzieć	9,5	33,8	8,1
• działalności opozycji			
- aprobata	62,3	17,3	12,8
- brak aprobaty	14,1	67,0	14,6
- trudno powiedzieć	23,6	15,7	72,6
• sytuacji politycznej			
- wysoka	20,6	25,0	19,2
- niska	36,9	38,8	30,2
- trudno powiedzieć	42,5	36,2	50,6
• sytuacji gospodarczej			
- wysoka	1,9	3,6	2,7
- niska	87,3	83,9	81,2
- trudno powiedzieć	10,8	12,4	16,1
• decyzji zamknięcia Stoczni Gdańskiej			
- słuszna	33,1	55,3	32,5
- niesłuszna	24,9	20,1	43,1
- trudno powiedzieć	42,0	24,6	24,4
• zamiaru legalizacji "Solidarności"			
- słuszny	84,7	32,3	48,4
- niesłuszny	10,8	21,2	35,5
- trudno powiedzieć	4,5	46,5	16,1
• przewidywanych efektów rozmów przy "okrągłym stole"			
- doprowadzą do poprawy sytuacji	70,2	44,7	52,3
- pogorszą sytuację	18,1	24,1	34,2
- trudno powiedzieć	11,7	31,2	13,5
• stopnia zaufania respondenta do M. Rakowskiego jako premiera			
- wysoki	41,4	53,0	41,6
- niski	27,6	20,2	35,4
- trudno powiedzieć	31,0	26,9	23,1
• ustroju politycznego w Polsce			
- jest dobry, nie trzeba zmian	1,5	3,7	1,5
- jest dobry, ale potrzebne są zmiany	18,2	24,0	24,5
- potrzeba bardzo wielu zmian	54,6	35,0	53,2
- jest zły, wszystko zmienić	25,7	37,4	20,8
• ostatnich zmian ustrojowych w Polsce			
- są właściwe i wystarczające	2,3	4,3	2,4
- są właściwe, ale niewystarczające	53,6	45,7	49,2
- są niewłaściwe	2,7	3,8	4,0
- są pozorne	32,8	37,5	30,2
- nie ma żadnych zmian	9,1	8,7	14,1

x

x

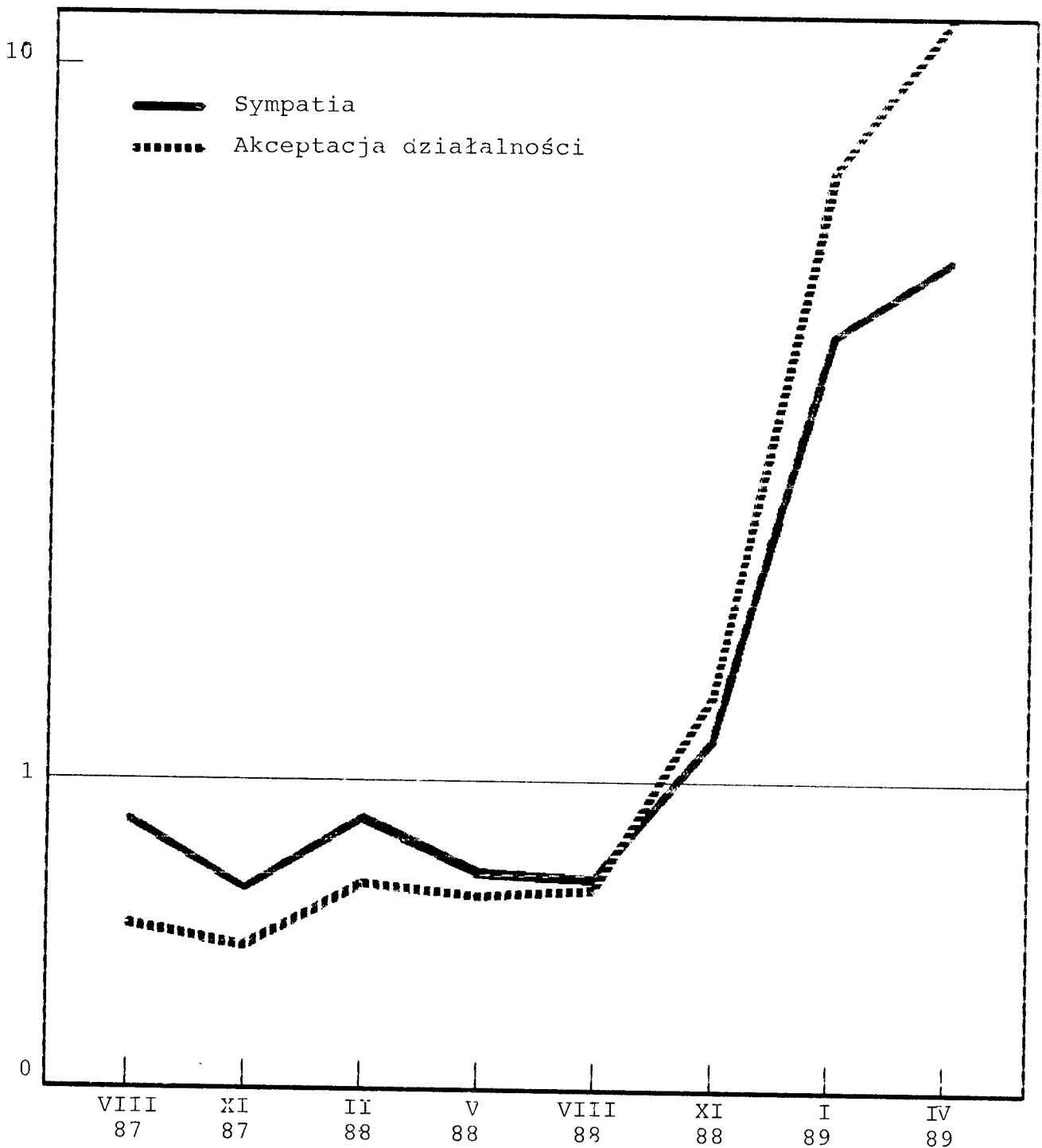
x

Nie ulega wątpliwości, że Lech Wałęsa jest swego rodzaju fenomenem polskiego życia społeczno-politycznego. Przebieg jego kariery zawiera elementy zarówno mieszczące się w normach i regułach charakterystycznych dla warunków każdej działalności społeczno-politycznej w naszym kraju, jak i takie, które do nich zupełnie nie przystają.

Bezpośrednim wnioskiem płynącym z badań dotyczących Lecha Wałęsy jest stwierdzenie, że to postać powszechnie znana, a - biorąc pod uwagę społeczny stosunek do niego - nieobojętna. Charakter tej "nieobojętności" był jednak - jak pokazują badania - różny w różnym czasie. Były okresy, gdy brak społecznej sympatii i akceptacji działalności lidera "Solidarności" wyraźnie brały górę nad sympatią i akceptacją. Daje się zauważyć pewną prawidłowość, a mianowicie, że przypływy społecznej popularności L. Wałęsy następowały zawsze w momentach zaostrzenia się sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju. Wzrost sympatii pociągał za sobą proporcjonalny - ale najczęściej nie równoważny - wzrost akceptacji jego działalności. Jednocześnie warto zauważyć, że L. Wałęsa jako postać polskiego establishmentu politycznego - tracił akceptację społeczną wtedy, gdy malała ona również w stosunku do innych "oficjalnych" osobistości.

Badania najnowsze z marca i kwietnia 1989 roku wskazują, że popularność lidera "Solidarności" zyskała nowy wymiar zrywający z dotychczasową zasadą: gdy społeczne napięcie, w wyniku obrad przy "okrągłym stole", maleje - sympatia dla Lecha Wałęsy i akceptacja jego działalności rośnie. Widać więc wyraźnie, że zmiana roli: z "Wałęsy - wojownika" na "Wałęsę - polityka" została przychylnie przyjęta przez opinię społeczną.

Sympatia i akceptacja działalności
Lecha Wałęsy w badaniach CBOS

Objaśnienie

Wartości wykresu pokazują stosunek liczby sympatyków (i osób akceptujących działalność) do liczby osób nie sympatyzujących (i nie akceptujących działalność) z Lechem Wałęsą.

Dodatkowa linia pozioma na wykresie wyznacza równowagę pomiędzy grupami sympatyków (i osób akceptujących działalność) a grupami nie sympatyzującymi (i nie akceptującymi działalność) z Lechem Wałęsą.

Tabela 1

w procentach

Cechy badanych	Deklarowany stosunek do L. Wałęsy						
	sympatia	brak sympatii	sympatia	brak sympatii	sympa- tia	brak sympatii	obojęt- ność
	luty '88		maj '88		marzec '89		
<u>Płeć</u>							
Mężczyźni	26,9	41,9	26,5	43,9	67,9	8,6	17,0
Kobiety	21,9	39,5	21,2	42,6	64,4	11,7	18,9
<u>Wiek</u>							
Do 29	22,9	40,3	23,8	41,0	69,6	10,4	16,7
30-39	24,5	41,8	24,2	42,2	65,5	8,9	19,2
40-59	24,7	42,8	24,0	48,9	66,7	10,2	16,8
60 i więcej lat	24,2	36,4	23,4	38,6	62,3	12,0	19,5
<u>Miejsce zamieszkania</u>							
Wieś	22,6	36,9	23,7	38,6	68,9	8,1	17,3
Miasto	25,2	43,8	24,0	46,3	64,3	11,5	18,4
<u>Wykształcenie</u>							
Podstawowe	25,9	35,5	22,8	38,1	65,1	10,8	17,4
Zasadnicze zawodowe	25,2	39,9	23,6	45,9	70,4	7,7	15,7
Średnie	21,0	42,9	25,5	43,4	65,4	12,0	18,7
Ponadśrednie	24,9	46,8	23,7	52,8	62,4	8,5	22,2
<u>Sektor zatrudnienia</u>							
Uspołeczniiony	22,1	48,4	22,6	47,1	66,9	9,7	16,8
Prywatny	24,7	38,3	24,0	37,1	69,1	7,3	20,6
Nie pracuje	24,7	34,8	26,4	39,9	62,9	13,0	18,6
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>							
Inteligencja	27,1	47,3	21,5	55,3	68,5	5,5	19,2
Pozostali umysłowi	21,5	47,6	21,9	42,2	60,1	11,6	21,2
Pracownicy handlu i usług	18,5	44,5	15,5	51,2	62,9	14,4	18,6
Robotnicy wykwalifikowani	26,9	37,8	27,6	38,6	73,2	5,7	14,0
Robotnicy do prac prostych	21,7	49,2	19,5	44,9	73,3	11,9	9,6
Rolnicy indywidualni	24,6	35,2	21,7	38,3	65,7	8,3	21,9
Właściciele prywatnych firm	35,0	40,0	37,0	29,6	73,2	7,3	19,5
Emeryci, renciści	24,0	38,8	23,1	40,4	61,7	13,8	17,0
Pozostali niepracujący	26,2	36,9	32,5	38,9	65,3	11,3	21,8
<u>Przynależność do PZPR</u>							
Należący	15,0	62,7	5,5	77,8	49,0	20,0	22,1
Nie należący	25,3	37,7	26,0	39,0	67,8	9,2	17,6
<u>Przynależność do związków zawo- dowych przed 13 grudnia 1981 r.</u>							
Należący do:							
- "Solidarności"	34,4	35,6	35,9	33,8	78,1	6,5	10,3
- innych związków	13,1	56,4	16,2	54,9	55,3	13,7	23,1
Nie należący	23,1	37,6	22,0	42,6	64,4	10,6	19,7

Tabela 2

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: "Czy działalność Lecha Wałęsy dobrze służy społeczeństwu i jest zgodna z jego interesami?"						
	tak	nie	tak	nie	tak	nie	trudno powiedzieć
	luty '88		maj '88		marzec '89		
<u>Płeć</u>							
Mężczyźni	28,8	29,6	25,8	34,9	80,5	6,5	13,0
Kobiety	29,8	31,7	19,7	26,8	78,1	7,6	14,4
<u>Wiek</u>							
Do 29	24,8	28,8	23,5	33,9	82,3	6,0	11,7
30-39	25,7	32,1	24,9	36,7	81,5	5,5	13,0
40-59	25,9	32,1	21,9	37,2	77,9	8,9	13,2
60 i więcej lat	26,5	28,8	19,8	34,7	82,0	5,8	12,2
<u>Miejsce zamieszkania</u>							
Wieś	24,0	27,3	21,1	29,9	82,0	4,6	13,4
Miasto	26,9	32,2	23,6	39,8	77,3	8,7	14,0
<u>Wykształcenie</u>							
Podstawowe	25,0	27,7	19,7	33,6	75,8	8,5	15,8
Zasadnicze zawodowe	28,4	28,9	22,3	36,2	87,0	3,3	9,8
Średnie	23,7	33,3	23,7	34,4	76,2	8,9	15,1
Ponadśrednie	27,4	36,3	29,1	44,2	82,0	5,8	12,2
<u>Sektor zatrudnienia</u>							
Uspołeczniony	23,9	36,2	22,0	29,0	80,4	7,2	12,5
Prywatny	26,5	30,1	19,4	28,1	81,6	4,7	13,7
Nie pracuje	23,6	25,8	24,3	35,8	74,8	8,7	16,4
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>							
Inteligencja	24,3	41,3	30,8	46,2	80,8	4,1	15,1
Pozostali umysłowi	24,7	34,6	21,6	41,9	75,4	8,2	16,4
Pracownicy handlu i usług	23,5	39,5	20,2	41,7	75,2	9,3	15,5
Robotnicy wykwalifikowani	29,8	26,9	23,9	33,6	86,6	5,4	8,0
Robotnicy do prac prostych	18,3	34,2	18,6	37,3	81,5	8,8	9,6
Rolnicy indywidualni	24,6	26,3	16,7	27,3	79,3	4,7	16,0
Właściciele prywatnych firm	35,0	35,0	29,6	29,6	92,6	2,4	4,9
Emeryci, renciści	26,0	30,1	21,2	37,6	72,3	8,7	19,0
Pozostali niepracujący	28,0	25,6	30,2	32,5	79,8	8,8	11,3
<u>Przynależność do PZPR</u>							
Należący	18,1	45,2	6,2	64,8	68,3	13,8	17,9
Nie należący	26,6	28,8	24,5	32,3	80,3	6,4	13,3
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 grudnia 1981 r.</u>							
Należący do:							
- "Solidarności"	38,6	22,5	36,2	29,1	86,5	4,8	8,8
- innych związków	15,5	43,6	13,7	45,2	72,8	8,4	18,7
Nie należący	23,0	30,2	20,6	34,9	78,1	7,6	14,2